

Techniki Optymalizacji: Stochastyczny spadek wzdłuż gradientu I

Wojciech Kotłowski

Instytut Informatyki Politechniki Poznańskiej
email: imię.nazwisko@cs.put.poznan.pl

pok. 2 (CW) tel. (61)665-2936 konsultacje: piątek 15:10-16:40
Slajdy dostępne pod adresem: <http://www.cs.put.poznan.pl/wkottowski/to/>

27.11.2018

- 1 Metoda stochastycznego spadku wzdłuż gradientu
- 2 Stochastyczny gradient dla regresji liniowej
- 3 Przykład zastosowania SGD

- 1 Metoda stochastycznego spadku wzdłuż gradientu
- 2 Stochastyczny gradient dla regresji liniowej
- 3 Przykład zastosowania SGD

Metoda spadku wzdłuż gradientu (Cauchy'ego)

Minimalizacja funkcji $L(\mathbf{w})$:

- 1 Zaczynamy od wybranego rozwiązania startowego, np. $\mathbf{w}_0 = \mathbf{0}$.
- 2 Dla $k = 1, 2, \dots$ aż do zbieżności
  - Wyznaczamy gradient w punkcie $\mathbf{w}_{k-1}$, $\nabla_L(\mathbf{w}_{k-1})$.
  - Robimy krok wzdłuż ujemnego gradientu:

$$\mathbf{w}_k = \mathbf{w}_{k-1} - \alpha_k \nabla_L(\mathbf{w}_{k-1}),$$

gdzie α_k jest długością kroku ustaloną np. przez przeszukiwanie liniowe.

W większości problemów uczenia maszynowego funkcja celu ma następującą postać:

$$L(\mathbf{w}) = \sum_{i=1}^n \ell_i(\mathbf{w})$$

W większości problemów uczenia maszynowego funkcja celu ma następującą postać:

$$L(\mathbf{w}) = \sum_{i=1}^n \ell_i(\mathbf{w})$$

- L jest sumarycznym błędem na zbiorze uczącym.

W większości problemów uczenia maszynowego funkcja celu ma następującą postać:

$$L(\mathbf{w}) = \sum_{i=1}^n \ell_i(\mathbf{w})$$

- L jest sumarycznym błędem na zbiorze uczącym.
- ℓ_i to błędy na poszczególnych obserwacjach.

Specyficzna postać funkcji celu – przykłady

- Regresja liniowa – metoda najmniejszych kwadratów

$$L(\mathbf{w}) = \sum_{i=1}^n \underbrace{(y_i - \mathbf{w}^\top \mathbf{x}_i)^2}_{\ell_i(\mathbf{w})}$$

Specyficzna postać funkcji celu – przykłady

- Regresja liniowa – metoda najmniejszych kwadratów

$$L(\mathbf{w}) = \sum_{i=1}^n \underbrace{(y_i - \mathbf{w}^\top \mathbf{x}_i)^2}_{\ell_i(\mathbf{w})}$$

- Regresja liniowa – min. wartości bezwzględnych błędów

$$L(\mathbf{w}) = \sum_{i=1}^n \underbrace{|y_i - \mathbf{w}^\top \mathbf{x}_i|}_{\ell_i(\mathbf{w})}$$

Specyficzna postać funkcji celu – przykłady

- Regresja liniowa – metoda najmniejszych kwadratów

$$L(\mathbf{w}) = \sum_{i=1}^n \underbrace{(y_i - \mathbf{w}^\top \mathbf{x}_i)^2}_{\ell_i(\mathbf{w})}$$

- Regresja liniowa – min. wartości bezwzględnych błędów

$$L(\mathbf{w}) = \sum_{i=1}^n \underbrace{|y_i - \mathbf{w}^\top \mathbf{x}_i|}_{\ell_i(\mathbf{w})}$$

- Klasyfikacja liniowa – regresja logistyczna:

$$L(\mathbf{w}) = \sum_{i=1}^n \underbrace{\log \left(1 + \exp(-y_i \mathbf{w}^\top \mathbf{x}_i) \right)}_{\ell_i(\mathbf{w})}$$

Specyficzna postać funkcji celu – przykłady

- Regresja liniowa – metoda najmniejszych kwadratów

$$L(\mathbf{w}) = \sum_{i=1}^n \underbrace{(y_i - \mathbf{w}^\top \mathbf{x}_i)^2}_{\ell_i(\mathbf{w})}$$

- Regresja liniowa – min. wartości bezwzględnych błędów

$$L(\mathbf{w}) = \sum_{i=1}^n \underbrace{|y_i - \mathbf{w}^\top \mathbf{x}_i|}_{\ell_i(\mathbf{w})}$$

- Klasyfikacja liniowa – regresja logistyczna:

$$L(\mathbf{w}) = \sum_{i=1}^n \underbrace{\log \left(1 + \exp(-y_i \mathbf{w}^\top \mathbf{x}_i) \right)}_{\ell_i(\mathbf{w})}$$

- Klasyfikacja liniowa – funkcja zawiasowa:

$$L(\mathbf{w}) = \sum_{i=1}^n \underbrace{\left(1 - y_i \mathbf{w}^\top \mathbf{x}_i \right)_+}_{\ell_i(\mathbf{w})}$$

Metoda stochastycznego spadku wzdłuż gradientu

Idea

Zamiast obliczać gradient na całej funkcji L , w danym kroku oblicz gradient tylko na pojedynczym elemencie ℓ_i .

Idea

Zamiast obliczać gradient na całej funkcji L , w danym kroku oblicz gradient tylko na pojedynczym elemencie l_i .

- Skąd nazwa „stochastyczny”? Ponieważ oryginalnie wybiera się element l_i losowo. . .

Idea

Zamiast obliczać gradient na całej funkcji L , w danym kroku oblicz gradient tylko na pojedynczym elemencie l_i .

- Skąd nazwa „stochastyczny”? Ponieważ oryginalnie wybiera się element l_i losowo. . .
- . . . ale w praktyce zwykle przechodzi się po całym zbiorze danych w losowej kolejności.

Minimalizacja funkcji $L(\mathbf{w})$:

Minimalizacja funkcji $L(\mathbf{w})$:

- 1 Zaczynamy od wybranego rozwiązania startowego, np. $\mathbf{w}_0 = \mathbf{0}$.

Minimalizacja funkcji $L(\mathbf{w})$:

- 1 Zaczynamy od wybranego rozwiązania startowego, np. $\mathbf{w}_0 = \mathbf{0}$.
- 2 Dla $k = 1, 2, \dots$ aż do zbieżności

Minimalizacja funkcji $L(\mathbf{w})$:

- 1 Zaczynamy od wybranego rozwiązania startowego, np. $\mathbf{w}_0 = \mathbf{0}$.
- 2 Dla $k = 1, 2, \dots$ aż do zbieżności
  - Wylosuj $i \in \{1, \dots, n\}$.

Minimalizacja funkcji $L(\mathbf{w})$:

- 1 Zaczynamy od wybranego rozwiązania startowego, np. $\mathbf{w}_0 = \mathbf{0}$.
- 2 Dla $k = 1, 2, \dots$ aż do zbieżności
  - Wylosuj $i \in \{1, \dots, n\}$.
  - Wyznaczamy gradient funkcji ℓ_i w punkcie $\mathbf{w}_{k-1}$, $\nabla_{\ell_i}(\mathbf{w}_{k-1})$.

Metoda stochastycznego spadku wzdłuż gradientu

Minimalizacja funkcji $L(\mathbf{w})$:

- 1 Zaczynamy od wybranego rozwiązania startowego, np. $\mathbf{w}_0 = \mathbf{0}$.
- 2 Dla $k = 1, 2, \dots$ aż do zbieżności
  - Wylosuj $i \in \{1, \dots, n\}$.
  - Wyznaczamy gradient funkcji ℓ_i w punkcie $\mathbf{w}_{k-1}$, $\nabla_{\ell_i}(\mathbf{w}_{k-1})$.
  - Robimy krok wzdłuż negatywnego gradientu:

$$\mathbf{w}_k = \mathbf{w}_{k-1} - \alpha_k \nabla_{\ell_i}(\mathbf{w}_{k-1}),$$

gdzie α_k jest długością kroku.

Zalety metody stochastycznego spadku wzdłuż gradientu

Zalety metody stochastycznego spadku wzdłuż gradientu

- **Szybkość:** obliczenie gradientu wymaga wzięcia tylko jednej obserwacji.

Zalety metody stochastycznego spadku wzdłuż gradientu

- **Szybkość**: obliczenie gradientu wymaga wzięcia tylko jednej obserwacji.
- **Skalowalność**: cały zbiór danych nie musi nawet znajdować się w pamięci operacyjnej.

Zalety metody stochastycznego spadku wzdłuż gradientu

- **Szybkość**: obliczenie gradientu wymaga wzięcia tylko jednej obserwacji.
- **Skalowalność**: cały zbiór danych nie musi nawet znajdować się w pamięci operacyjnej.
- **Prostota**: gradient funkcji ℓ_i daje bardzo prosty wzór na modyfikację wag.

Zalety metody stochastycznego spadku wzdłuż gradientu

- **Szybkość**: obliczenie gradientu wymaga wzięcia tylko jednej obserwacji.
- **Skalowalność**: cały zbiór danych nie musi nawet znajdować się w pamięci operacyjnej.
- **Prostota**: gradient funkcji ℓ_i daje bardzo prosty wzór na modyfikację wag.
- **Stochastyczny gradient jest obecnie najbardziej popularną metodą stosowaną w uczeniu maszynowym!**
(*stochastic gradient descent* – SGD).

Wady metody stochastycznego spadku wzdłuż gradientu

- **Wolna zbieżność**: czasem gradient stochastyczny zbiega wolno i wymaga wielu iteracji po zbiorze uczącym.

- **Wolna zbieżność**: czasem gradient stochastyczny zbiega wolno i wymaga wielu iteracji po zbiorze uczącym.
- **Problem z ustaleniem długości kroku α_k** : wyznaczenie α_k przez przeszukiwanie liniowe nie przynosi dobrych rezultatów, ponieważ optymalizujemy oryginalnej funkcji L tylko jej jeden składnik ℓ_i .

- **Wolna zbieżność**: czasem gradient stochastyczny zbiega wolno i wymaga wielu iteracji po zbiorze uczącym.
- **Problem z ustaleniem długości kroku α_k** : wyznaczenie α_k przez przeszukiwanie liniowe nie przynosi dobrych rezultatów, ponieważ optymalizujemy oryginalnej funkcji L tylko jej jeden składnik ℓ_i .
- **Zalety znacznie przewyższają wady!**

- Zwykle nie losuje się obserwacji, ale przechodzi się po zbiorze danych w losowej kolejności.

- Zwykle nie losuje się obserwacji, ale przechodzi się po zbiorze danych w losowej kolejności.
- Zbieżność wymaga często przejścia parokrotnie po całym zbiorze danych (jednokrotne przejście nazywa się **epoką**).

- Zwykle nie losuje się obserwacji, ale przechodzi się po zbiorze danych w losowej kolejności.
- Zbieżność wymaga często przejścia parokrotnie po całym zbiorze danych (jednokrotne przejście nazywa się **epoką**).
- Metody ustalania współczynników długości kroku α_k :

- Zwykle nie losuje się obserwacji, ale przechodzi się po zbiorze danych w losowej kolejności.
- Zbieżność wymaga często przejścia parokrotnie po całym zbiorze danych (jednokrotne przejście nazywa się **epoką**).
- Metody ustalania współczynników długości kroku α_k :
  - Ustalamy **stałą wartość** $\alpha_k = \alpha$

- Zwykle nie losuje się obserwacji, ale przechodzi się po zbiorze danych w losowej kolejności.
- Zbieżność wymaga często przejścia parokrotnie po całym zbiorze danych (jednokrotne przejście nazywa się **epoką**).
- Metody ustalania współczynników długości kroku α_k :
  - Ustalamy **stałą wartość** $\alpha_k = \alpha$
 $\implies$ Zwykle tak się robi w praktyce, działa dobrze ale wymaga ustalenia α metodą prób i błędów

- Zwykle nie losuje się obserwacji, ale przechodzi się po zbiorze danych w losowej kolejności.
- Zbieżność wymaga często przejścia parokrotnie po całym zbiorze danych (jednokrotne przejście nazywa się **epoką**).
- Metody ustalania współczynników długości kroku α_k :
  - Ustalamy **stałą wartość** $\alpha_k = \alpha$
 $\implies$ Zwykle tak się robi w praktyce, działa dobrze ale wymaga ustalenia α metodą prób i błędów
  - Bierzemy wartość kroku **malejącą jak** $\sim \frac{1}{\sqrt{k}}$: $\alpha_k = \alpha/\sqrt{k}$

- Zwykle nie losuje się obserwacji, ale przechodzi się po zbiorze danych w losowej kolejności.
- Zbieżność wymaga często przejścia parokrotnie po całym zbiorze danych (jednokrotne przejście nazywa się **epoką**).
- Metody ustalania współczynników długości kroku α_k :
  - Ustalamy **stałą wartość** $\alpha_k = \alpha$
 $\implies$ Zwykle tak się robi w praktyce, działa dobrze ale wymaga ustalenia α metodą prób i błędów
  - Bierzymy wartość kroku **malejącą jak** $\sim \frac{1}{\sqrt{k}}$: $\alpha_k = \alpha/\sqrt{k}$
 $\implies$ Zapewniona zbieżność, ale czasem może zbiegać zbyt wolno.

- 1 Metoda stochastycznego spadku wzdłuż gradientu
- 2 Stochastyczny gradient dla regresji liniowej
- 3 Przykład zastosowania SGD

Regresja liniowa – metoda najmniejszych kwadratów (LS)

- Funkcja celu:

$$L(\mathbf{w}) = \sum_{i=1}^n \underbrace{(y_i - \mathbf{w}^\top \mathbf{x}_i)^2}_{\ell_i(\mathbf{w})}$$

- Funkcja celu:

$$L(\mathbf{w}) = \sum_{i=1}^n \underbrace{(y_i - \mathbf{w}^\top \mathbf{x}_i)^2}_{\ell_i(\mathbf{w})}$$

- Pochodne funkcji $\ell_i(\mathbf{w})$:

$$\frac{\partial \ell_i(\mathbf{w})}{\partial w_j} = -2(y_i - \mathbf{w}^\top \mathbf{x}_i)x_{ij}$$

- Funkcja celu:

$$L(\mathbf{w}) = \sum_{i=1}^n \underbrace{(y_i - \mathbf{w}^\top \mathbf{x}_i)^2}_{\ell_i(\mathbf{w})}$$

- Pochodne funkcji $\ell_i(\mathbf{w})$:

$$\frac{\partial \ell_i(\mathbf{w})}{\partial w_j} = -2(y_i - \mathbf{w}^\top \mathbf{x}_i)x_{ij}$$

- Gradient funkcji $\ell_i(\mathbf{w})$:

$$\nabla_{\ell_i}(\mathbf{w}) = -2(y_i - \mathbf{w}^\top \mathbf{x}_i)\mathbf{x}_i$$

SGD dla regresji liniowej LS

- 1 Zaczynamy od $\mathbf{w}_0 = \mathbf{0}$.
- 2 Dla $k = 1, 2, \dots$ aż do zbieżności
  - Wylosuj $i \in \{1, \dots, n\}$.
  - Wyznaczamy gradient ℓ_i w punkcie $\mathbf{w}_{k-1}$,
 $-2(y_i - \mathbf{w}_{k-1}^\top \mathbf{x}_i) \mathbf{x}_i$.
  - Robimy krok wzdłuż negatywnego gradientu:

$$\mathbf{w}_k = \mathbf{w}_{k-1} + 2\alpha_k (y_i - \mathbf{w}_{k-1}^\top \mathbf{x}_i) \mathbf{x}_i$$

SGD dla regresji liniowej LS

- 1 Zaczynamy od $\mathbf{w}_0 = \mathbf{0}$.
- 2 Dla $k = 1, 2, \dots$ aż do zbieżności
  - Wylosuj $i \in \{1, \dots, n\}$.
  - Wyznaczamy gradient ℓ_i w punkcie $\mathbf{w}_{k-1}$,
 $-2(y_i - \mathbf{w}_{k-1}^\top \mathbf{x}_i) \mathbf{x}_i$.
  - Robimy krok wzdłuż negatywnego gradientu:

$$\mathbf{w}_k = \mathbf{w}_{k-1} + 2\alpha_k(y_i - \mathbf{w}_{k-1}^\top \mathbf{x}_i) \mathbf{x}_i$$

-
- Krok w kierunku wektora $\mathbf{x}_i$, z długością kroku równą $2\alpha_k(y_i - \mathbf{w}_{k-1}^\top \mathbf{x}_i)$.

SGD dla regresji liniowej LS

- 1 Zaczynamy od $\mathbf{w}_0 = \mathbf{0}$.
- 2 Dla $k = 1, 2, \dots$ aż do zbieżności
  - Wylosuj $i \in \{1, \dots, n\}$.
  - Wyznaczamy gradient ℓ_i w punkcie $\mathbf{w}_{k-1}$,
 $-2(y_i - \mathbf{w}_{k-1}^\top \mathbf{x}_i) \mathbf{x}_i$.
  - Robimy krok wzdłuż negatywnego gradientu:

$$\mathbf{w}_k = \mathbf{w}_{k-1} + 2\alpha_k(y_i - \mathbf{w}_{k-1}^\top \mathbf{x}_i) \mathbf{x}_i$$

-
- Krok w kierunku wektora $\mathbf{x}_i$, z długością kroku równą $2\alpha_k(y_i - \mathbf{w}_{k-1}^\top \mathbf{x}_i)$.
  - Długość kroku proporcjonalna do „przeszacowania predykcji”.

- 1 Metoda stochastycznego spadku wzdłuż gradientu
- 2 Stochastyczny gradient dla regresji liniowej
- 3 Przykład zastosowania SGD

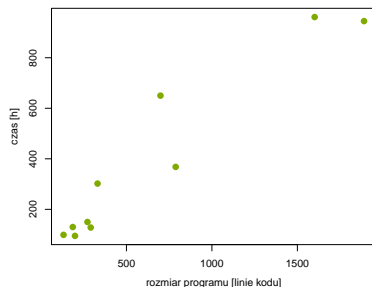
Przykład: szacowanie czasu pracy programistów

X	Y
Rozmiar programu	Oszacowany czas
186	130
699	650
132	99
272	150
291	128
331	302
199	95
1890	945
788	368
1601	961

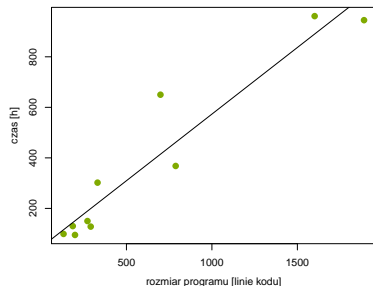
Przykład: szacowanie czasu pracy programistów

X	Y
Rozmiar programu	Oszacowany czas
186	130
699	650
132	99
272	150
291	128
331	302
199	95
1890	945
788	368
1601	961

Przykład: szacowanie czasu pracy programistów

X	Y
Rozmiar programu	Oszacowany czas
186	130
699	650
132	99
272	150
291	128
331	302
199	95
1890	945
788	368
1601	961

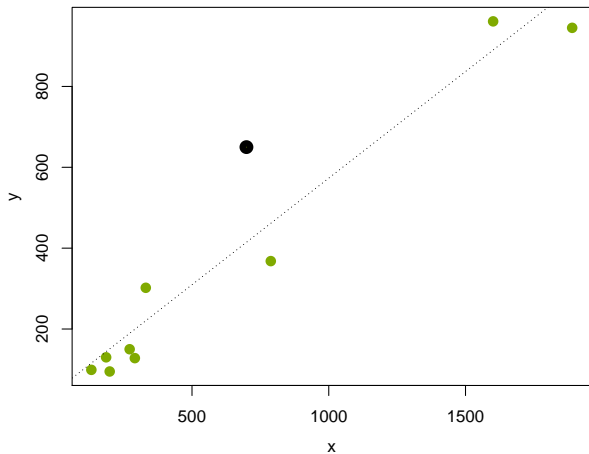

$$w_0 = 45.93, w_1 = 0.5273$$

- Zaczynamy z rozwiązaniem $\mathbf{w} = (w_0, w_1) = \mathbf{0}$.
- Krok: $\alpha_k = 0.5/\sqrt{k}$.
- Jednostki zostały zamienione na 1000min i 1000 lini kodu, aby uniknąć dużych liczb.
(ujednolicenie skali jest istotne dla zbieżności metody!)

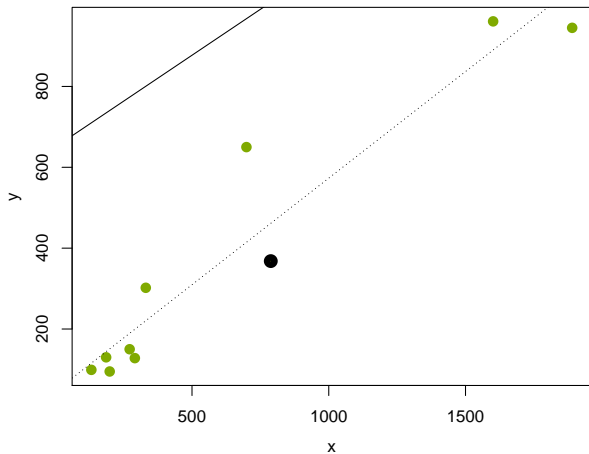
Szacowanie Czasu programistów

iteracja 1

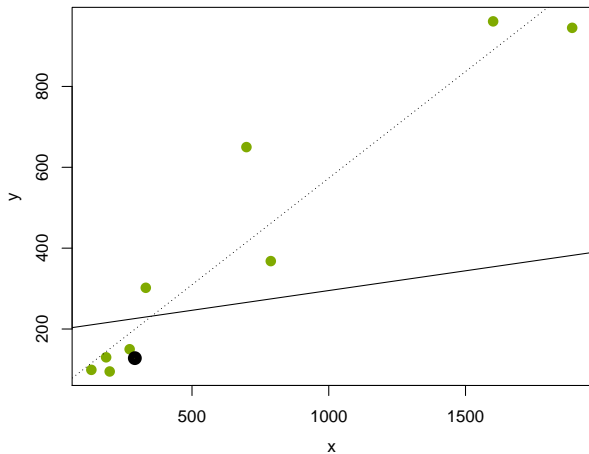
Szacowanie Czasu programistów

iteracja 2

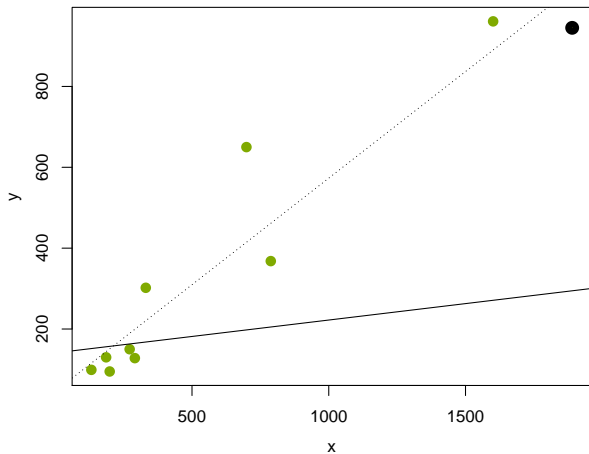
Szacowanie Czasu programistów

iteracja 3

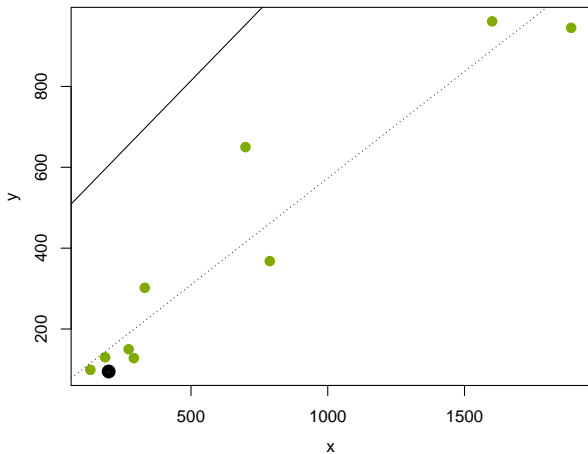

Szacowanie Czasu programistów

iteracja 4

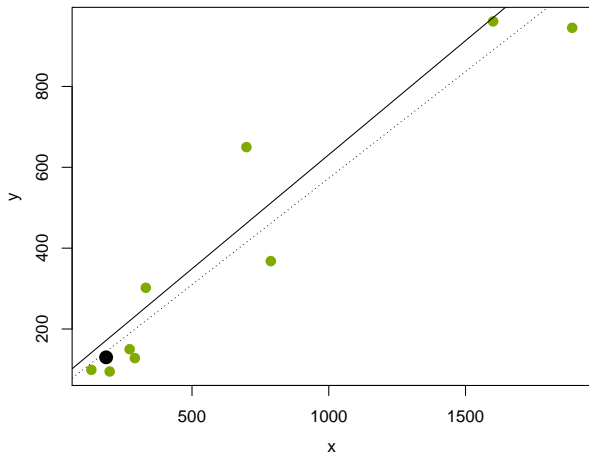
iteracja 5

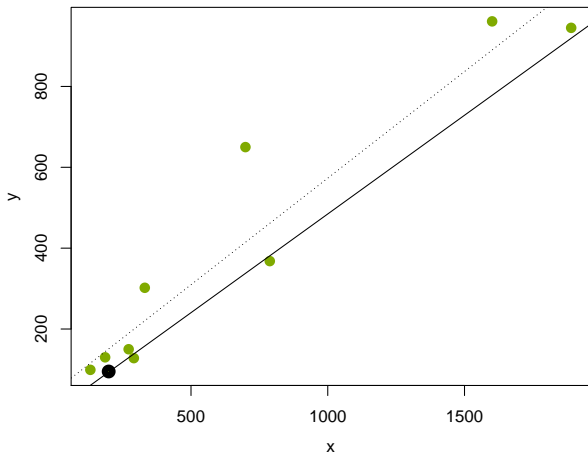

Szacowanie Czasu programistów

iteracja 10

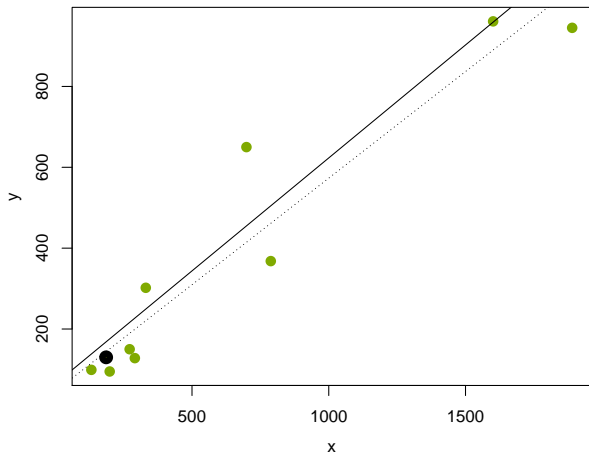

iteracja 15

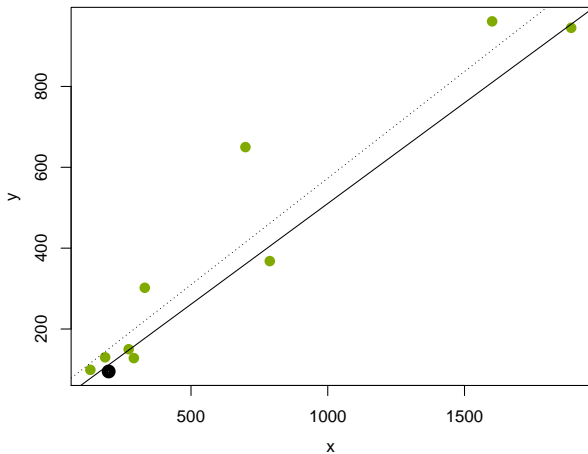
Szacowanie Czasu programistów

iteracja 20

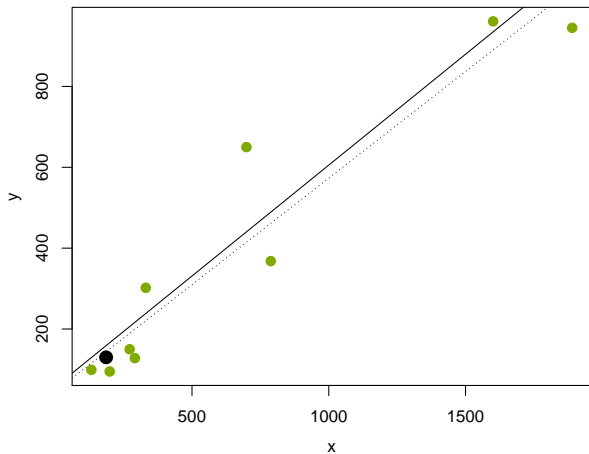
Szacowanie Czasu programistów

iteracja 25

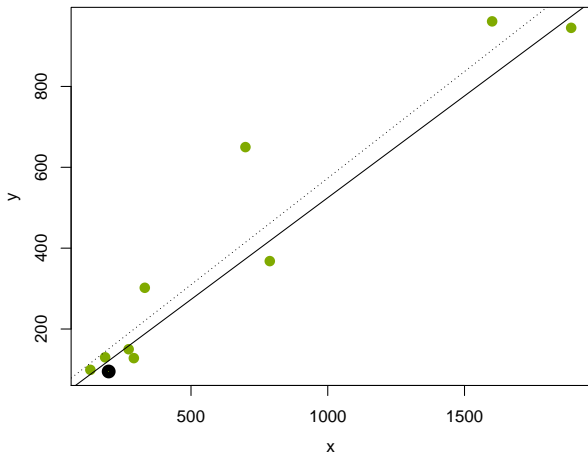

Szacowanie Czasu programistów

iteracja 30

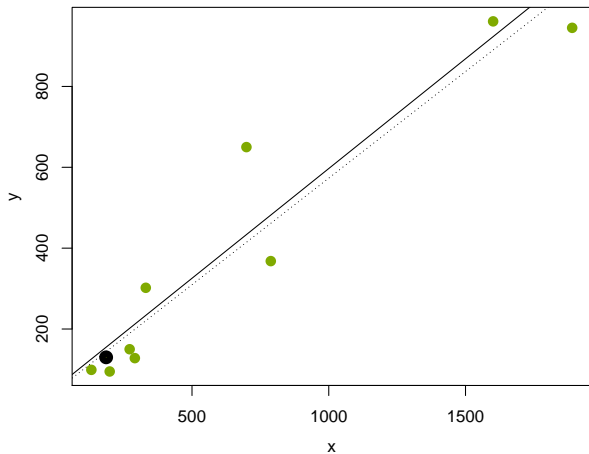

iteracja 35

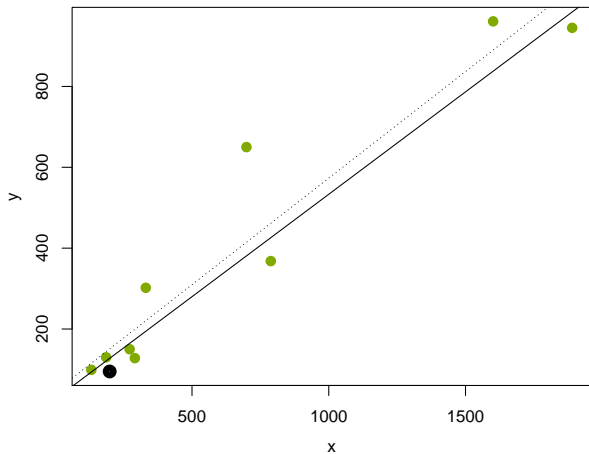
Szacowanie Czasu programistów

iteracja 40

Szacowanie Czasu programistów

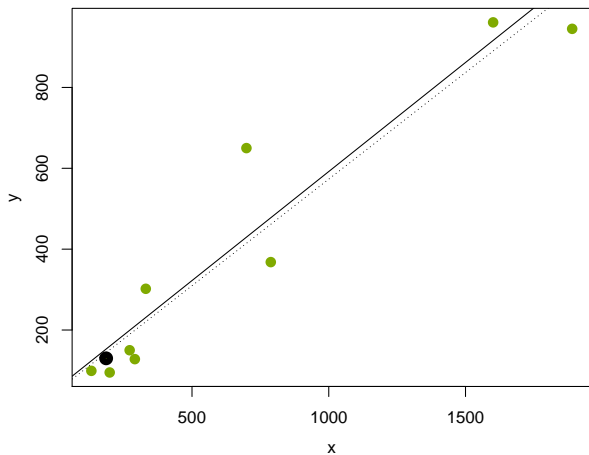
iteracja 45

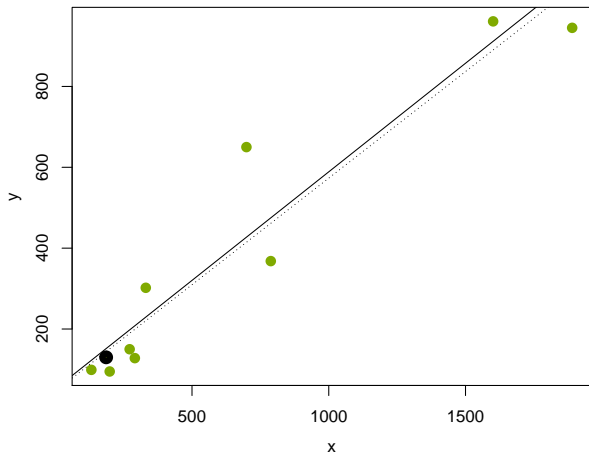
Szacowanie Czasu programistów

iteracja 50

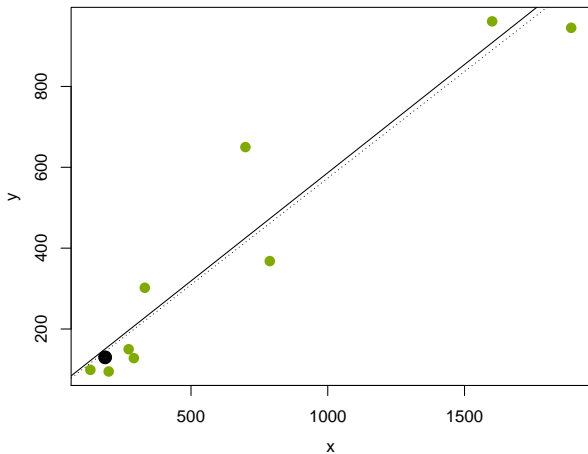

Szacowanie Czasu programistów

iteracja 60

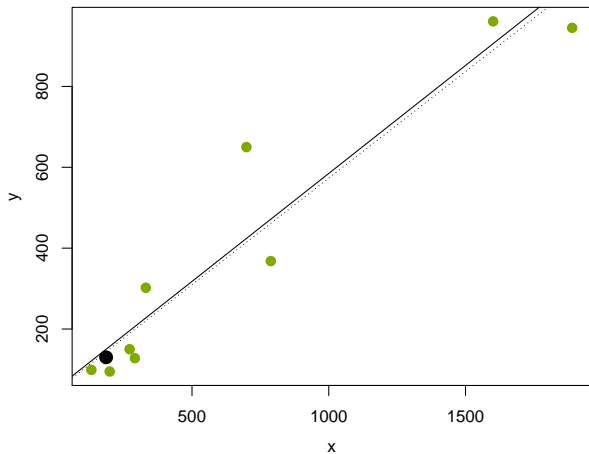

iteracja 70

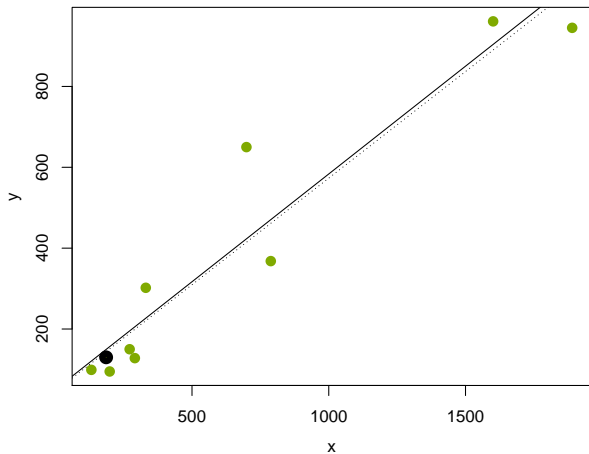
Szacowanie Czasu programistów

iteracja 80

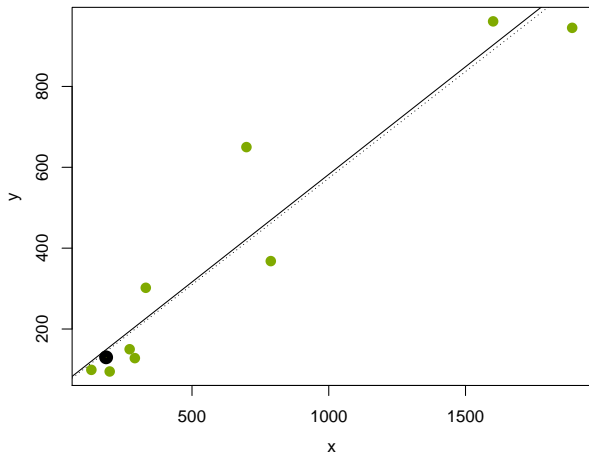
Szacowanie Czasu programistów

iteracja 90

Szacowanie Czasu programistów

iteracja 100

Koniec na dzisiaj :)